



Programma van Toetsing & Afsluiting voor H.A.V.O Afdeling VRS

Examenperiode:
2020 – 2021 cohort



Inhoud

Inhoudsopgave

Toelichting examenroute gepersonaliseerd leren	3
A. Examenreglement	4
B. Algemeen gedeelte	4
1. <i>Het examen in het H.A.V.O..</i>	4
1.1. Schoolexamen - Centraal Examen - Examendossier	4
1.2. Bewaartermijn	5
2. <i>Het profielwerkstuk</i>	6
3. <i>Herkansingen</i>	7
4. <i>Het Schoolexamen</i>	8
-afsluiting	8
5. <i>Het Centraal Examen</i>	9
-slaag/zak-regeling	9
6. <i>Algemene bepalingen</i>	10
6.1. Schoolexamenperiode	10
6.2. Uiterste inleverdata	10
6.3. Cijfergeving	10
6.4. Verhinderings of afwezigheid	10
6.5. Assessor	10
6.6. Actuele PTA's	11
6.8. Experimentele vormen van toetsing	11
6.8. <i>PTA's op maat</i>	11
6.8. <i>Afgesloten vakken</i>	11
6.9.2. <i>Profielwerkstuk</i>	11
6.10. <i>Instroomleerlingen vanuit 4 V.M.B.O.</i>	11
6.11. <i>Examen op een hoger niveau</i>	11
6.12. <i>Versneld examen</i>	12
7 <i>Informatie over het centraal georganiseerde schoolexamen</i>	13
7.1. <i>Tijd en plaats</i>	13
7.2. <i>Materiaal en papier</i>	13
7.3. <i>Tijdens de schoolexamenzitting</i>	13
7.4. <i>Inleveren van het schoolexamenwerk</i>	14
7.5. <i>Onregelmatigheden</i>	14
7.6. <i>Hulpmiddelen op het Schoolexamen</i>	14
8 <i>Slotbepaling</i>	15

Toelichting examenroute gepersonaliseerd leren

Op de afdeling vrijeschoolonderwijs zullen alleen in het examenjaar aandacht besteed worden aan toetsing en afsluiting. In het kader van het gepersonaliseerd leren is het belangrijk op een zo laat mogelijk moment de aandacht te besteden aan de toetsing en het behalen van eindresultaten. Dat neemt niet weg dat de vakexpert weet welke zaken gedaan moeten zijn. Het betekent dus ook dat in de jaren voor het examenjaar bepaalde onderdelen gedaan mogen worden en afgetekend mogen worden. De leerlingen die vorig jaar 4 Havo afsloten hebben al een pta gedeelte opgebouwd. We nemen de cijfers per vak mee en wegen die voor maximaal 20% in dit PTA.

Het gepersonaliseerd vrijeschoolonderwijs wordt zo ingericht dat er gestart wordt met motiverend periodeonderwijs, waarna de leerling in de coachgroep zelfstandig, begeleid door de mentorcoach aan de slag kan gaan. Daarnaast wordt de leerling door vakexperts begeleid in de weg naar het examen. Die begeleiding bestaat erin dat de vakexpert erop gericht is om een persoonlijk PTA met de leerling te ontwerpen die voldoet aan de wettelijke eisen. Daarbij is het van belang om met de essentie te werken en zo min mogelijk extra's op te leggen. Vanuit de eindtermen wordt een "lean" PTA gemaakt, waarin op basis van het talent en het vermogen van de leerling een zo efficiënt mogelijke leerlijn wordt ontwikkeld met "milestones". Ook hier is het van belang dat de leerling eigenaar is van zijn eigen leerproces. Maar tegelijkertijd is het bijhouden van de ontwikkeling en het in kaart brengen daarvan en van de valkuilen en kwaliteiten binnen het vakgebied een taak van de vakexpert. Daarom zal in dit PTA het hoogst noodzakelijk aan toetsen staan vermeld.

A. Examenreglement

Het bevoegd gezag van het Bisschoppelijk College Broekhin te Roermond heeft het examenreglement vastgesteld.

Alle informatie betreffende het eindexamen H.A.V.O is te vinden in drie documenten:

1. Het eindexamenreglement V.W.O. – H.A.V.O – V.M.B.O. gepubliceerd op www.broekhin.nl.
2. Programma van Toetsing en Afsluiting
3. De vóór het Centraal Examen uit te reiken brochure “Exameninstructie”

B. Algemeen gedeelte

1. Het examen in het H.A.V.O..

In het eindexamenbesluit is vastgelegd dat het eindexamen voor ieder vak kan bestaan uit een Schoolexamen, uit een Centraal Examen, dan wel uit beide.

Het eindexamen omvat:

- de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel;
- de vakken van het profieldeel van één van de profielen, waaronder tevens begrepen is het profielwerkstuk;
- de vakken en andere programmaonderdelen van het vrije deel van elk profiel.

1.1. Schoolexamen - Centraal Examen - Examendossier

1.1.1. Schoolexamen en Centraal Examen - overzicht

Voor een aantal vakken is er alleen een Schoolexamen (SE).

Voor de andere vakken moet er zowel een Schoolexamen als een Centraal Examen (CE) worden afgelegd. In dit geval bepalen ze ieder voor de helft het eindcijfer.

Het eindexamen omvat de volgende vakken:

	H.A.V.O.			H.A.V.O.	
	SE	CE		SE	CE
Nederlands	X	X	Natuurkunde	X	X
Frans	X	X	Scheikunde	X	X
Duits	X	X	Biologie	X	X
Engels	X	X	Economie	X	X
Geschiedenis	X	X	Bedrijfseconomie	X	X
Aardrijkskunde	X	X	Muziek	X	X
Wiskunde-A	X	X	Tekenen	X	X
Wiskunde-B	X	X	Handvaardigheid	X	X
Wiskunde-D	X	-	Culturele en Kunstzinnige Vorming	X	-
			Lichamelijke Opvoeding	X	-
			Levensbeschouwing	X	-
			NLT	X	-

1.1.2. Examendossier

Het Schoolexamen is geregeld in dit programma van toetsing en afsluiting (PTA) en het examendossier. Het examendossier omvat de verzameling van producten en resultaten van een leerling. In het examendossier wordt tevens bijgehouden en vastgelegd welke onderdelen van het Schoolexamen de kandidaat heeft afgerond en de beoordelingen die daarvoor zijn gegeven.

1.2 Bewaartermijn

De cijfers of andere beoordelingen worden door de vakdocenten uiterlijk twee werkweken na de toetsing doorgegeven aan de leerlingen en de schoolleiding. Alle werken die een cijferbeoordeling hebben gekregen voor het Schoolexamen (schriftelijke toetsen en praktische opdrachten) worden door de vakdocenten bewaard tot tenminste 6 maanden na het afronden van het centraal schriftelijk eindexamen.



2. Het profielwerkstuk

2.1. Profielwerkstuk - algemeen

Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen.

Het profielwerkstuk heeft betrekking op alle vakken, behorende tot het examen. Tenminste één van deze vakken heeft een omvang van ten minste 320 uur of meer. In het geval van de vrijeschool kunnen ook periodes waar vakken aan gekoppeld zijn meetellen.

2.2. Profielwerkstuk - tijdsplanning

Alle leerlingen maken in het voorexamenjaar, doch uiterlijk in het begin van het examenjaar, de keuze van het vak(ken) en het onderwerp voor het profielwerkstuk. De school stelt jaarlijks de uiterste inleverdatum voor het profielwerkstuk vast.



3. Herkansingen

Omdat er zo min mogelijk getoetst wordt, is er slechts éénmaal per vak een herkansing mogelijk. Mits dit niet anders is aangegeven in het vak specifieke gedeelte.

Eindexamenleerlingen 2020-2021 hebben de mogelijkheid om voor 2 vakken uit het voorexamenjaar een semester herkansing te maken i.v.m. de Covid 19 perikelen. Met deze toets kan een leerling het resultaat van een semester in het voorexamenjaar vervangen. PO's (waaronder practica en mondelingen) vallen buiten deze regeling. De afname van deze toetsen vindt plaats aansluitend aan de herfstvakantie.

Daarnaast hebben de examenleerlingen de mogelijkheid om 2 semester herkansingstoetsen te maken uit het examenjaar. Deze toets vervangt alle toetsen uit een semester. PO's (waaronder practica en mondelingen) vallen buiten deze regeling



4. Het Schoolexamen

-afsluiting

Een kandidaat heeft het Schoolexamen afgerond indien:

1. Voor alle onderdelen die met een cijfer beoordeeld worden, een cijfer vastgesteld is. Cijfers worden gegeven tot op 1 decimaal;
2. De vakken Culturele Kunstzinnige Vorming en Lichamelijke Opvoeding met voldoende of goed zijn beoordeeld;

5. Het Centraal Examen

-slaag/zak-regeling

Een kandidaat wordt toegelaten tot het Centraal Examen wanneer het Schoolexamen is afgerond.

Rekentoets:

De rekentoets is vervallen. Leerlingen die geen examen afleggen in wiskunde (havo profiel CM) moeten een schoolexamen rekenen hebben afgelegd. Dit cijfer telt niet mee bij de uitslagbepaling en ook wordt er geen minimumeis gesteld aan dit cijfer. Het wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst en heeft slechts als doel het vervolgonderwijs zicht te bieden op de rekencapaciteiten van de betreffende student.

Het combinatiecijfer:

In het combinatiecijfer worden de cijfers van een aantal vakken uit het gemeenschappelijk deel gemiddeld. Voor h.a.v.o. zijn dat: het profielwerkstuk, maatschappijleer en levensbeschouwing. De ondergrens voor de afzonderlijke vakken is 3,50. De eindcijfers, dus de afgeronde cijfers, worden gemiddeld. Het combinatiecijfer zelf wordt ook afgerond. Het telt mee als één cijfer in de slaag/zakregeling en kan dus ook eventuele onvoldoendes compenseren.

De slaag/zakregeling:

Een leerling is geslaagd als het gemiddelde van alle cijfers behaald bij het Centraal Examen minstens 5,50 is. Is dit niet het geval, dan is de kandidaat afgewezen (gezakt; ook bij 5,49!). Een leerling moet deelgenomen hebben aan de rekentoets.

Daarna wordt van alle vakken het definitieve eindcijfer bepaald. Dit is het gemiddelde van het eindcijfer van het Schoolexamen SE (in 1 decimaal) en het Centraal Examen CE (in 1 decimaal). Beide onderdelen wegen daarbij even zwaar. Dit eindcijfer wordt afgerond op een geheel getal.

Vervolgens geldt dat een kandidaat is geslaagd als minstens een 5 heeft voor het vak Nederlands

- Hij/zij is geslaagd bij alle eindcijfers 6 of hoger, of:
- één 5 en de rest 6 of hoger, of:
- één 4, de rest 6 of hoger en gemiddeld 6,0, of:
- geslaagd bij twee keer 5 of één 5 en één 4, de rest 6 of hoger en gemiddeld 6,0.

Daarnaast moet er voldaan worden aan de voorwaarde dat ckv en lo beoordeeld zijn als voldoende of goed.

6. Algemene bepalingen

6.1 Schoolexamenperiode

Voor alle vakken met een Schoolexamen begint de examenperiode op de eerste lesdag van het schooljaar van het vijfde leerjaar van H.A.V.O.

6.2. Uiterste inleverdata

6.2.1. Praktische opdrachten

De leerling is verantwoordelijk voor het inleveren van de praktische opdrachten. Er wordt door de vakexpert aangegeven wat uiterste data zijn. Als de praktische opdracht is voldaan dan kan de leerling pas opgaan voor het centraal schriftelijk examen. Er wordt een uiterste datum van inleveren vastgesteld.

6.2.2. Profielwerkstuk (zie ook 2)

Het profielwerkstuk dient te zijn afgerond en ingeleverd vóór de kerstvakantie 2020 van het afsluitende examenjaar.

Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer dat meetelt in het combinatiecijfer. Wordt het werkstuk met onvoldoende beoordeeld, dan krijgen de kandidaten nog 4 weken de tijd om het in orde te maken.

6.3. Cijfergeving

De examinerator drukt zijn oordeel over kennis, inzicht en vaardigheden van de kandidaat voor de schriftelijke, mondelinge toetsen en de praktische opdrachten uit in een cijfer uit de schaal 1 tot en met 10, met de daartussen liggende cijfers tot op één decimaal.

Dit betekent dat 5,45 een 5,5 wordt. De ontstane 5,5 wordt bij vakken met alleen een Schoolexamen in tweede instantie afgerond op een geheel cijfer. De 5,5 wordt dan een 6.

6.4. Verhinderend of afwezigheid

In aansluiting op hetgeen omtrent verhinderend of afwezigheid in het examenreglement van de school is aangegeven wordt bepaald dat voor de gemiste onderdelen van het Schoolexamen het cijfer 1 wordt toegekend indien een kandidaat zonder geldige reden afwezig is geweest, zulks ter beoordeling door de directeur of diens plaatsvervanger. Kandidaten die door ziekte (schriftelijke verklaring van de ouders of verzorgers met opgave van de behandelende geneesheer) of ander aantoonbare vormen van overmacht niet hebben kunnen deelnemen aan een deel van het Schoolexamen worden in de gelegenheid gesteld dit onderdeel in te halen. Het tijdstip zal in overleg tussen teamleider, docent en kandidaat worden vastgesteld. Er is steeds één inhaalmoment voor leerlingen die met geldige reden afwezig zijn geweest. Bij het niet aanwezig zijn tijdens het inhaalmoment vervalt de inhaalmogelijkheid en wordt het cijfer "een" (1) ingevoerd.

6.5. Assessor

Op verzoek van de docent-examinator of van de kandidaat kan de directeur een assessor (docent of lid van de schoolleiding) aanwijzen bij een mondelinge toets of practicumtoets voor het Schoolexamen.

6.6. Actuele PTA's

De meest actuele PTA's zijn te raadplegen op de website van de school. Wijzigingen in het programma van Toetsing en Afsluiting worden gepubliceerd op de website van de school.

6.8. Experimentele vormen van toetsing

Vanuit de onderwijsontwikkelingen in onze school op het gebied van toetsing en toetsbeleid zijn er mogelijk docenten die op een experimentele wijze omgaan met het vakspecifieke PTA. Deze experimentele opzet van toetsing zal ten allen tijden passen binnen de vakspecifieke schoolexamen (SE-) en examen(CSE-) eisen en door de desbetreffende docent gecommuniceerd worden met alle betrokkenen.

In het gepersonaliseerde vrijeschoolonderwijs zullen we zoveel mogelijk formatieve toetsen aanbieden die geen invloed hebben op het eindcijfer. Ze zijn noodzakelijk als feedback en zijn nodig voor de leerling om in te kunnen schatten waar hij/zij staat. Alleen de summatieve toetsen zullen meedoen in het eindcijfer.

6.8 PTA's op maat

Voor leerlingen die later instromen of overstappen van niveau VWO 4 naar HAVO 5, dan wel van VWO 5 naar HAVO 5 wordt een apart PTA opgesteld. worden nieuwe PTA's gemaakt op maat als dit nodig is. Deze dekken alle schoolexamen onderdelen en zijn op school in te zien.

6.8 Afgesloten vakken

Indien een leerling doubleert is het in uitzonderlijke gevallen mogelijk een vrijstelling te krijgen voor een reeds afgesloten vak.

6.9.2. Profielwerkstuk

Bij doubleren van het examenjaar zal in afstemming op het totale combinatiecijfer worden gekeken of vrijstelling van het PWS wenselijk is.

6.10. Instroomleerlingen vanuit 4 V.M.B.O.

Voor de leerlingen die instromen vanuit 4 V.M.B.O. gelden geen vrijstellingen met betrekking tot reeds afgelegde onderdelen van het schoolexamen in 3 of 4 V.M.B.O. Het betreft hierbij ook de vakken maatschappijleer, CKV en levensbeschouwing.

6.11. Examen op een hoger niveau

Mocht een leerling in aanmerking komen voor het volgen van een vak op een hoger niveau, dan wordt voor de betreffende vakken een apart lesprogramma gevolgd en PTA gemaakt. In



dit PTA is vastgelegd wat er gebeurt met het schoolexamencijfer als de leerling gebruik maakt van de terugvaloptie bij het examen in een vak op een hoger niveau.

6.12. Versneld examen

Voor leerlingen die in aanmerking komen voor een versneld examentraject wordt een apart PTA opgesteld.

7 Informatie over het centraal georganiseerde schoolexamen

De informatie heeft met name betrekking op de centraal georganiseerde schoolexamens.

7.1 Tijd en plaats

- De tijdstippen waarop de schoolexamenzittingen beginnen staan in het schoolexamenrooster dat de school tijdig aan de leerling kenbaar maakt.
- De plaats waar het schoolexamen plaatsvindt is eveneens vermeld op het schoolexamenrooster. Leerlingen die meer dan een halfuur na de aanvang van de toets aankomen, mogen niet meer deelnemen aan deze zitting.
- Een leerling mag de toetsruimte niet eerder verlaten dan één uur na aanvang van de toets. De toezichthouder maakt dit tijdstip bekend.
- Een leerling mag de toetsruimte vervolgens verlaten tot een kwartier voor het einde van de toets. De toezichthouder maakt dit tijdstip bekend.

7.2 Materiaal en papier

- Tassen, jassen, telefoons, horloges e.d. mogen niet in de toetsruimte meegenomen worden.
- Etenswaars zijn niet toegestaan in het lokaal.
- Het werk mag niet met potlood gemaakt worden. Dit laatste is niet van toepassing op tekeningen en grafieken.
- Er mogen geen andere boeken, tabellen of hulpmiddelen gebruikt worden dan op de envelop vermeld staan.
- Het werk moet gemaakt worden op door de school verstrekt papier.
- Als de leerling aangeeft extra papier nodig te hebben, dan verzorgt de toezichthouder dit.
- Er mag alleen een grafische rekenmachine gebruikt worden als dat nadrukkelijk bij hulpmiddelen voor dat vak is aangegeven. Het is een leerling niet toegestaan tijdens een toets gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere leerling.
- De leerling vermeldt naam en de naam van de docent op elk papier. Tevens moet elk ingeleverd blaadje die je inlevert genummerd worden en op het eerste blaadje moet de leerling vermelden hoeveel blaadjes hij inlevert.

7.3 Tijdens de schoolexamenzitting

- Tijdens een toets mogen de toezichthouders aan leerling geen enkele mededeling of inlichting over het werk verstrekken.
- Tijdens het uitdelen van de opgaven dient er volkomen rust in het lokaal te heersen.
- Zonder toestemming van een toezichthouder mag een leerling gedurende het schoolexamen het lokaal niet verlaten.
- Indien een leerling zich bij het schoolexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt, kan de directeur of diens plaatsvervanger de leerling de (verdere) deelneming aan het schoolexamen ontzeggen, dan wel andere maatregelen nemen.

- Indien een onregelmatigheid wordt ontdekt na afloop van het een schoolexamen, kunnen de directeur of diens plaatsvervanger en de betrokken examiner(en) passende maatregelen nemen.

7.4 Inleveren van het schoolexamenwerk

- De leerling zorgt ervoor dat hij al het gemaakte werk inlevert, ook bijlagen en dergelijke. De leerling is hier zelf verantwoordelijk voor.
- Werk mag nooit op de opgaven zelf gemaakt worden, tenzij dat is voorgeschreven.
- De leerling let er op dat hij niet per ongeluk het kladwerk inlevert, in plaats van het gemaakte werk.
- Als de leerling ontdekt dat hij het gemaakte werk heeft meegenomen nadat het lokaal verlaten is, dan kan dit niet meer worden ingeleverd.

7.5 Onregelmatigheden

Een onregelmatigheid dient door de toezichthouder onmiddellijk aan de teamleider, de directeur of diens plaatsvervanger gemeld te worden.

- Indien een toezichthouder waarneemt dat een leerling zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende leerling hier onmiddellijk van in kennis.
- De leerling wordt in staat gesteld om het werk af te maken.
- De leerling krijgt een nieuw antwoordblad.
- Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend en dit wordt ingenomen.
- De surveillant maakt van het geconstateerde melding.

7.6 Hulpmiddelen op het Schoolexamen

Basispakket hulpmiddelen (bij ieder vak toegestaan) en zelf meenemen

- Nederlands woordenboek
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- vlakgum
- passer
- geodriehoek
- elektronisch rekenapparaat.

Bij de moderne vreemdtaalen dient de leerlingen - indien noodzakelijk- zelf te zorgen voor een woordenboek naar en van de doeltaal



8 Slotbepaling

In alle gevallen waarin de in dit programma van Toetsing en Afsluiting en de in het examenreglement gestelde regels niet voorzien, beslist de directeur of diens plaatsvervanger.

Roermond, september 2020